

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ»**

УМАНЬ – 2014

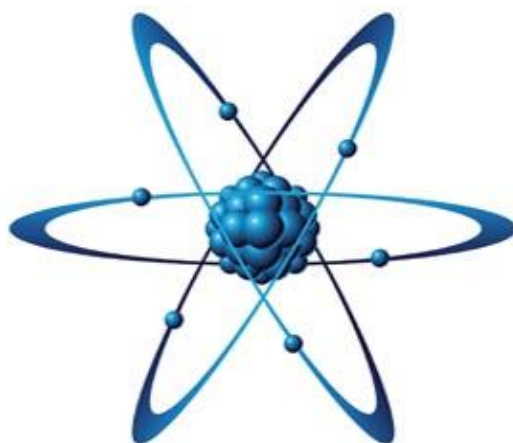
**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА**

РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ УМАНСЬКОГО НУС

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ”**

Умань – 2014

УДК 001.8:63
ББК 72.5
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 1 від 04. 09. 2014 року)*

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор екон. наук, професор, Україна (відповідальний редактор), **Карпенко В.П.** – доктор с.-г. наук, професор, Україна (заступник відповідального редактора), **Бживач Я.** – доктор наук (Польща), **Жудро М.К.** – доктор екон. наук, професор (Білорусь), **Деревяга П.І.** – кандидат екон. наук, доцент (Казахстан), **Говдя В.В.** – доктор екон. наук, професор (Росія), **Балабак А.Ф.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Господаренко Г.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Грицаєнко З.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Єщенко В.О.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Лихацький В.І.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Мельник О.В.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Осокіна Н.М.** – доктор с.-г. наук професор (Україна), **Парій Ф.М.** – доктор біол. наук, професор (Україна), **Токар А.Ю.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Нестерчук Ю.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Кучеренко Т.Є.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Музиченко А.С.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Школьний О.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Уланчук В.С.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Прокопчук І.В.** – кандидат с.-г. наук, доцент Україна (відповідальний секретар).

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 19-20 листопада 2014 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2014. – 252 с.

ISBN

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень вітчизняних та іноземних науковців. У наукових матеріалах висвітлено питання, що стосуються актуальних питань сучасної аграрної науки.

Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються дослідженням питань розвитку сучасної аграрної науки.

ISBN

© Уманський національний
університет садівництва, 2014

ЗМІСТ

АГРОНОМІЯ

<i>Д.М. Адаменко, І.С. Кравець</i>	МОНІТОРИНГ БУРЯКОВОЇ КРИХІТКИ (<i>ATOMARIA LINEARIS STERN</i>).....	12
<i>Д.П. Білобородько, О.В. Вольвач</i>	ОЦІНКА АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ НА ТЕРИТОРІЇ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ.....	13
<i>В.П. Булгаков</i>	АНАЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ САПРОПЕЛЮ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	15
<i>Н.Ю. Волкова</i>	АГРОЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ОСІНЬОГО ПЕРІОДУ ВЕГЕТАЦІЇ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ НА ТЕРИТОРІЇ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	17
<i>Н. В. Воробйова</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ КАРТОПЛІ РАННЬОЇ У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	18
<i>П.В. Гогунська</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ОБРОБКИ ПЛОДІВ СЛИВИ РОЗЧИНОМ НАНОЧАСТОК МЕТАЛІВ ДЛЯ ПОДОВЖЕННЯ ТЕРМІНУ ЗБЕРІГАННЯ.....	19
<i>Я.В. Гарбар, О.Ю. Стасіневич</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗА РІЗНИХ НОРМ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ.....	21
<i>А.А. Даценко</i>	АКТИВНІСТЬ ОКРЕМИХ ФЕРМЕНТІВ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ ГРЕЧКИ ЗА ДІЇ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	22
<i>Н.В. Данілова, Т.Ф. Долюк</i>	ЗАЛЕЖНІСТЬ ВРОЖАЙНОСТІ ПРОСА ВІД ОСНОВНИХ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	24
<i>П.М. Данилюк, О.Ю. Стасіневич</i>	ВПЛИВ НОРМ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ І СПІВВІДНОШЕНЬ ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ НА ЇХ ОКУПНІСТЬ УРОЖАЄМ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	26
<i>І.І. Димитров, О.А. Барсукова</i>	ОЦІНКА ВПЛИВУ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЇВ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	29
<i>В.О. Довганчук</i>	ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ.....	30
<i>Д.В. Друмов, Л.Ю. Божко</i>	ВПЛИВ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ НА РОЗВИТОК ЛУГОВОГО МЕТЕЛИКА.....	32
<i>О.Л. Жабуровська</i>	ВПЛИВ РІЗНИХ НОРМ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА ПОЖИВНИЙ РЕЖИМ ЧОРНОЗЕМУ ОПІДЗОЛЕНОГО.....	33

<i>А. В. Заболотна, О. І. Заболотний</i>	ФОРМУВАННЯ ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ГЕРБЦИДУ ЛІНТУР 70 WG І РРР ЕМІСТИМ С.....	34
<i>О. І. Заболотний, А. В. Заболотна</i>	СТРУКТУРА ЕПІДЕРМІСУ ЛИСТКІВ КУКУРУДЗИ ЗА ДІЇ ГЕРБЦИДУ МАЙСТЕР І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ ЗЕАСТИМУЛІН.....	36
<i>І.Р. Заболотна, І.П. Діордієва</i>	ПОТЕНЦІАЛ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ З УЧАСТЮ ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ.....	38
<i>І.Л. Заморська</i>	ЯКІСНИЙ І КІЛЬКІСНИЙ СКЛАД ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ ЯГІД СУНИЦІ.....	39
<i>С. Ф. Звіряка</i>	РІСТ І ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА ЗЕРНО ЗАЛЕЖНО ВІД ПРОСТОРОВОГО І КІЛЬКІСНОГО РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН В АГРОЦЕНОЗІ.....	40
<i>А.А. Зубкова</i>	СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ, ЙОГО ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ.....	41
<i>Ю.І. Івасюк</i>	СТАН МІКРОБІОЦЕНОЗУ РИЗОСФЕРИ СОЇ ЗА КОМПЛЕКСНОГО ВПЛИВУ ГЕРБЦИДУ І РІСТРЕГУЛЮВАЛЬНИХ РЕЧОВИН.....	42
<i>А.О. Львіна</i>	ВПЛИВ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ВІВСА.....	44
<i>В. П. Карпенко, Р. М. Притуляк, А. О. Чернега</i>	ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО ЗА РОЗРІЗНЕНОЇ ТА ІНТЕГРОВАНОЇ ДІЇ РІЗНИХ НОРМ ГЕРБЦИДІВ І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН	45
<i>М.В. Карпенко</i>	УРОЖАЙНІСТЬ СУНИЦІ САДОВОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ТОРФОВИХ ГУМАТІВ.....	47
<i>В. В. Кецяло</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА ПОСІВАХ БУРЯКУ СТОЛОВОГО В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	48
<i>М.И. Киселева, В.В. Любич</i>	УСТОЙЧИВОСТЬ СОРТОВ ПШЕНИЦЫ ОЗИМОЙ К ВОЗБУДИТЕЛЯМ БУРОЙ РЖАВЧИНЫ, ПОЛУЧЕННЫХ ОТ СКРЕЩИВАНИЯ СО СПЕЛЬТОЙ.....	50
<i>Л.П. Коляда, В.П. Коляда</i>	ВИКОРИСТАННЯ СПЕКТРАЛЬНИХ ІНДЕКСІВ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ СТУПЕНЮ ПІДДАТЛИВОСТІ ҐРУНТІВ ДЕФЛЯЦІЇ	52
<i>О. Б. Конончук, А. О. Конончук, І.Д. Жиляк, В.М. Світовий, І.В. Затовський</i>	ФІЗІОЛОГО-БІОХІМІЧНІ ПРОЦЕСИ СОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЗА ДІЇ КОМПОЗИЦІЙ РІСТРЕГУЛЯТОРІВ І МОЛІБДЕНУ	53
<i>Т.К. Костюкевич, А.А. Фліпчук</i>	УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	55

<i>К.С. Крупей, О.М. Волошина</i>	ВПЛИВ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ НА СИНТЕЗ ПІГМЕНТУ В ДРІЖДЖІВ RHODOTORULA GLUTINIS Y-1333 В ПРИСУТНОСТІ ІОНІВ ЦИНКУ (II).....	57
<i>В.А. Кузут</i>	АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ У СТЕПОВІЙ ЗОНІ УКРАЇНИ.....	59
<i>К.В. Куцик, В.Р. Черлінка</i>	ГІС «СИСТЕМА ДОБРІВ» НА ОСНОВІ БАЗИ АНАЛІТИЧНИХ ДАНИХ.....	60
<i>І.Б. Леонтюк</i>	АКТИВНІСТЬ ОКИСНО-ВІДНОВНИХ ПРОЦЕСІВ В РОСЛИНАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ДІЇ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	61
<i>М. О. Макаrchук</i>	ЗБИРАЛЬНА ВОЛОГІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД МАТЕРИНСЬКОГО КОМПОНЕНТА ТА АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ЗОНИ ВИРОЩУВАННЯ.....	63
<i>О.П. Накльока</i>	ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАГУЩЕНОСТІ РОСЛИН ТА СПОСОБУ ВИСАДЖУВАННЯ РОЗСАДИ.....	65
<i>С.О. Петренко, В.С. Чуйко</i>	РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ КОНСТРУКЦІЙ НАСАДЖЕНЬ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГРУШІ У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я УКРАЇНИ	66
<i>С.О. Петренко, О.В. Борейко</i>	ТЕХНОЛОГІЧНІСТЬ ЗИМОВИХ СОРТІВ ЯБЛУНІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ДО УМОВ ВИРОЩУВАННЯ В САДУ ГОЛЛАНДСЬКОГО ТИПУ.....	68
<i>Л.Ф. Підан</i>	АГРОБІОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ СИНТЕЗУ СУМИ ХЛОРОФІЛУ (А+В) В ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ГЕРБІЦИДІВ І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН...	70
<i>В.В. Поліщук, О.В. Поліщук</i>	ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ НАСІННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ BETA VULGARIS L. ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕМПЕРАТУРИ ҐРУНТУ.	72
<i>S.P. Poltoretskyi</i>	CROP CAPACITY AND QUALITY OF MILLET SEEDS DEPENDING ON THE TERMS AND METHODS OF SOWING UNDER CONDITIONS OF RIGHT-BANK FOREST-STEPPE.....	74
<i>Н. М. Полторецька, В. Я. Білоножко</i>	АКТИВНІСТЬ РОСТОВИХ ПРОЦЕСІВ РОСЛИН ГРЕЧКИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ.....	75
<i>Л.В. Попова</i>	ВПЛИВ ПОЛІМІКСОБАКТЕРИНУ НА ЕЛЕМЕНТИ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА УРОЖАЙНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ СОРТУ ЖАЙВІР В УМОВАХ ПІВДЕННОЇ СТЕПОВОЇ АГРОКЛІМАТИЧНОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	77
<i>І.В. Прокопчук, О.В. Нікітіна</i>	ВИНЕСЕННЯ КАЛІЮ ВРОЖАЄМ КУЛЬТУР ПОЛЬОВОЇ СІВОЗМІНИ.....	78
<i>С.В. Прокопчук</i>	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ І БАКТЕРІАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ ПІД НУТ.....	80

<i>М.М. Ptashnyk, Н.М. Hospodarenko</i>	EFFECT OF SPECIES, NORMS AND TIMING OF NITROGEN FERTILIZERS ON STRUCTURAL ELEMENTS OF WINTER RYE HARVEST.....	82
<i>Л.В. Розборська</i>	ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ НОРМ ГЕРБІЦИДУ ЛОНТРИМ..	83
<i>В.Я. Рудницький, В.Р. Черлінка</i>	КОРЕЛЯЦІЯ ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ІЗ СТРУКТУРОЮ ҐРУНТОВОГО ПОКРИВУ.....	85
<i>Г.Я. Слободяник, Н.Ю. Головацька, Н.С. Крещенко</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СПОСОБІВ ВИРОЩУВАННЯ ЦИБУЛІ БАТУН.....	86
<i>Г.Я. Слободяник, К.І. Сергеева, В.В. Проскурова</i>	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ТА БІОПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОЩУВАННЯ РОЗСАДИ ЦИБУЛІ ПОРЕЙ	88
<i>А.С. Слонь, Н.В. Бровко</i>	СМОРОДИНОВА СКЛІВКА В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	89
<i>М.Г. Собко, О.М. Собко</i>	ВПЛИВ ОБРОБІТКУ ЧОНОЗЕМУ ТИПОВОГО НА ЙОГО ВОДНОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ.....	91
<i>О.М. Собко</i>	ВПЛИВ СПОСОБУ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ТА ЙОГО ВОЛОГОСТІ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	93
<i>О.Ю. Стасіневич, В.О. Бортник</i>	ВПЛИВ ТРИВАЛОГО ЗАСТОСУВАННЯ ДОБРИВ У ПОЛЬОВІЙ СІВОЗМІНІ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	95
<i>Р.Ю. Сухомейло</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПІСЛЯЖНИВНОГО ПОСІВУ РЕДЬКИ ОЛІЙНОЇ НА СИДЕРАТИ ПІД БУРЯКИ ЦУКРОВІ	96
<i>О. В. Телегуз</i>	ОСОБЛИВО ЦІННІ ҐРУНТИ ОРНИХ ЗЕМЕЛЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	98
<i>А.Г. Тернавський</i>	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ОГІРКА ГІБРИДА АТЛАНТІС В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	100
<i>Д.В. Ткачук</i>	АНАЛІЗ ПОЛЬОВОЇ СІВОЗМІНИ У ДП «ХАРВІСТ–УМАНЬ» АГРОЦЕХ С. ТОМАШІВКА УМАНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	101
<i>Г.В. Тоболова</i>	ИЗУЧЕНИЕ ФОТОСИНТЕТИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ТЕТРАПЛОИДНОГО ВИДА TRITICUM SARTHENSIS NEVSKI. В УСЛОВИЯХ СЕВЕРНОГО ЗАУРАЛЬЯ.....	103
<i>А.В. Толмачова</i>	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА ФОРМУВАННЯ АСИМІЛЯЦІЙНОЇ ПОВЕРХНІ ПОСІВІВ СОЇ.....	105
<i>О. М. Філонова</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВРОЩУВАННЯ КОРІАНДРУ ПОСІВНОГО ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ.....	106

<i>Л.В. Флоря</i>	ОЦІНКА АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ ПРИЧОРНОМОР'І.....	108
<i>Л.М. Худік, О.В. Мельник</i>	ФУНКЦІОНАЛЬНІ ТА МІКРОБІОЛОГІЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ ЯБЛУК РАННЬОЗИМОВИХ СОРТІВ, ОБРОБЛЕНИХ ІНГІБІТОРОМ ЕТИЛЕНУ ПІСЛЯ ЗБИРАННЯ...	109
<i>Я. Г. Цицюра, С. А. Гортинюк</i>	ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТОСУМІСНИХ ПОСІВІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	110
<i>С.В. Щетина, І.Д. Жиляк, С.Ю. Сенік, І.М.Мандзюк, М.Б. Бандрівчак</i>	ВПЛИВ БАКОВИХ СУМІШЕЙ ГЕРБІЦИДІВ ІЗ РЕГУЛЯТОРАМИ РОСТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЗАБУРЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ МОРКВИ.....	112
<i>Р.В. Яковенко</i>	ПОЗАКОРЕНЕВЕ УДОБРЕННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР.....	113
<i>А.І. Яцко</i>	ШЛЯХИ ВИХОДУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ НА СТІЙКІ ПОЗИЦІЇ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ.....	115
ЛІСІВНИЦТВО І САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО		
<i>О.А. Балабак</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ФОРМ, СОРТІВ І ГІБРИДІВ ФУНДУКА В УКРАЇНІ.....	117
<i>О.Б. Бондар</i>	ЛІСІВНИЧО-ТИПОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДОЗБОРУ РІЧКИ ЛОПАНЬ	119
<i>Л.О. Герасимчук, М.В. Ващенко</i>	ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ В УМОВАХ ДП «ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК.....	121
<i>О.О. Дубін</i>	ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРІЙ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ М. УМАНЬ ПО ВУЛИЦІ ВІЛЬЯМСА, 34.....	122
<i>А.В. Житовоз</i>	ЕКОЛОГІЧНІ ЗАГРОЗИ БІОРІЗНОМАННІТТЮ В ДЕНДРОПАРКУ «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ.....	124
<i>Н.В. Мірошник, П.В. Маціборук</i>	ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЙНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ТРАВ'ЯНИЙ ПОКРИВ УЗЛІСНИХ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРКАСЬКОГО БОРУ.....	126
<i>Ю. М. Мусієнко</i>	СОСНА ВЕЙМУТОВА (PINUS STROBUS L.) В УКРАЇНІ.....	128
<i>А.В. Періг</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В М. ВІННИЦЯ.....	130
<i>А.А. Пиж'янова А.Ф. Балабак</i>	МОРФОГЕНЕЗ УТВОРЕННЯ АДВЕНТИВНИХ КОРЕНІВ У ЗЕЛЕНИХ СТЕБЛОВИХ ЖИВЦІВ СОРТІВ ЧОРНИЦІ ВИСОКОРОСЛОЇ (VACCINIUM CORYMBOSUM L.).....	132
<i>Н.Е. Ружицька</i>	БІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КАМПСИСУ КРУПНОКВІТКОВОГО (CAMPSIS GRANDIFLORA L.) ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В ОЗЕЛЕНЕННІ.....	134

<i>В. В. Коніщук</i> <i>О. І. Скакальська</i>	ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ КОЛЕКЦІЇ РАРИТЕТНИХ ГЕЛОФІТІВ РОДІВ <i>DROSER</i> L., <i>PINGUICULA</i> L. У КРЕМЕНЕЦЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ.....	136
<i>Л.М. Тимошенко</i>	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В УМОВАХ УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	137

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

<i>А.В. Войтік,</i> <i>Ю.О. Шмаков</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ТЕХНОЛОГІЙ РОЗКРИТТЯ ТА ВІДОКРЕМЛЕННЯ ВІДСАДКІВ КЛОНОВИХ ПІДЩЕП.....	139
<i>І.В. Гайдай,</i> <i>Г.С. Гайдай,</i> <i>І.О. Єнев</i>	КОНЦЕПЦІЯ ЗАГАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ, ЇЇ РІВЕНЬ, НОВИЗНА ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ.....	140
<i>Ю.О. Ковальчук</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ МІКРОСТРУКТУРИ СТАЛІ 45 В ЗОНІ ЛАЗЕРНОГО ВПЛИВУ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО ВИБОРУ РЕЖИМІВ ЛАЗЕРНОЇ ОБРОБКИ.....	142
<i>В.В. Кравченко,</i> <i>С.В. Гнелиця</i>	ОГЛЯД ЗАСОБІВ МЕХАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ПОДРІБНЕННЯ ГЛОК.....	144
<i>А.Ю. Ліннік,</i> <i>В.В. Камішанов,</i> <i>І.І. Семенів</i>	АПАРАТ ДЛЯ ОДНОЧАСНОГО ЗРІЗУ ГИЧКИ ТА ДООЧИЩЕННЯ ГОЛІВОК КОРЕНЕПЛОДІВ.....	145
<i>І.О. Лісовий</i>	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОСІВНОЇ ТЕХНІКИ.....	147
<i>С.С. Миронюк</i>	ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ПЛОДІВ БАКЛАЖАНА ЗА ОБРОБЛЕННЯ РЕЧОВИНАМИ АНТИМІКРОБНОЇ ДІЇ	149
<i>А.В. Невзоров</i>	ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЗНОСОСТІЙКОСТІ РОБОЧИХ ОРГАНІВ ҐРУНТООБРОБНИХ МАШИН.....	150
<i>Р.В. Оляднічук</i>	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ҐРУНТООБРОБНИХ МАШИНО-ТРАКТОРНИХ АГРЕГАТІВ ЗА РАХУНОК ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЖИМІВ РОБОТИ АГРЕГАТУ.....	151

ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

<i>О.В. Василюшина</i>	ЗМІНИ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ПЛОДІВ ВИШНІ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ЗАМОРОЖУВАННЯ.....	153
<i>І.В. Гайдай,</i> <i>Ю.В. Нарісламова,</i> <i>Г.С. Гайдай</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕДУР, ЗАСНОВАНИХ НА ПРИНЦИПАХ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.....	154
<i>Л.І. Головкіна</i>	ОЦІНКА БЕЗПЕЧНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ.....	156
<i>Є.А. Дмитрук,</i> <i>В. В. Любич,</i> <i>В.В. Новіков,</i>	ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ЛУЩІННЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЦТВА НЕДРОБЛЕНОЇ КРУПИ З ТРИТИКАЛЕ.....	157

<i>К.В. Костецька</i>	ТОВАРНИЙ СТАН ПЛОДІВ БАКЛАЖАНА, ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО ТА ПОМІДОРА ЗА УМОВ КОРОТКОСТРОКОВОГО ЗБЕРІГАННЯ.....	158
<i>О.В. Мироненко, Г.С. Гайдай</i>	РІВЕНЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ– НАЙАКТУАЛЬНІША ПРОБЛЕМА ДЛЯ КОЖНОГО ТОВАРОВИРОБНИКА.....	160
<i>Н.М. Осокіна, В.В. Любич, В.В. Возіян</i>	ВМІСТ КРОХМАЛЮ В ЗЕРНІ СПЕЛТИ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ.....	161
ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО		
<i>Л. П. Альошкіна</i>	СВІТОВИЙ ДОСВІД ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	164
<i>Г.Ю. Аніщенко</i>	УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА НА ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ.....	166
<i>І. А. Бержанір, С. С. Берендій</i>	НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	168
<i>В.П. Бечко</i>	ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕТОДИ ЇХ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ.....	170
<i>О.Є. Біла</i>	РОЗВИТОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	173
<i>В.В. Бобко</i>	ПРОБЛЕМА ВИЗНАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В СУЧАСНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	174
<i>О. Бондар</i>	РИНОК СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ.....	175
<i>В.В. Бондарець</i>	КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ДОСЯГНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ МОЛОКОПЕРЕРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	177
<i>П.М. Боровик, Д.В. Поліщук</i>	ПРОБЛЕМИ ВУЗІВСЬКОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ.....	179
<i>Н.І. Гвоздеї</i>	ФІНАНСОВИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ЙОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ І СТАБІЛІЗАЦІЇ.....	180
<i>А.Д. Джугогостранська</i>	РОЗРОБКА КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПАТ «УМАНЬФЕРММАШ».....	182
<i>І.В. Колінчак</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	183
<i>М.А. Коротєєв</i>	НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	185
<i>О.І. Крочак</i>	ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ЗЕМЛІ В ПІДПРИЄМСТВАХ.....	187

<i>В.О. Мидинська</i>	ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ РОЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	189
<i>К.М. Мельник</i>	ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ.....	192
<i>А.В. Мельник, А.М.Хмельницька</i>	РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ.....	194
<i>М.М. Нагайчук</i>	ОСНОВНІ ЗАСОБИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАННЯ ТА ОБЛІКУ.....	195
<i>М. О. Неумита</i>	ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАХОВОГО РИНКУ.....	196
<i>Н.В. Оляднічук</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ.....	198
<i>Л.А. Панкратова</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО КОНТРОЛЮ.....	200
<i>Л.А. Пархоменко</i>	ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	202
<i>Н.Я. Питель</i>	ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	203
<i>О.М. Поліщук</i>	СКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА.....	205
<i>О.Т. Прокопчук, Ю.В. Улянич</i>	МИТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ.....	207
<i>О.Т. Прокопчук</i>	ТЕОРІЯ РИЗИКІВ ТА СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	210
<i>Л.О. Селезень</i>	ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	213
<i>О.В. Семенда</i>	ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЛІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	215
<i>С.Д. Скуртол</i>	ОБЛІК ВИТРАТ В МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ.....	217
<i>А.А. Сліпко</i>	ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В СВК «АГРОСВІТ» ЛЮБАШІВСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	218
<i>Д. М. Соковніна</i>	СУТНІСТЬ ТА СФЕРА СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ.....	220
<i>А. Стойченко</i>	СУЧАСНИЙ СТАН КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ.....	222
<i>І.Б. Тернавська</i>	СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	223

<i>А.Ю. Токар, Н.С. Руда</i>	ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА І ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕРОБЛЕННЯ ПЛОДІВ ТА ОВОЧІВ У ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ.....	224
<i>Ю.В. Улянич, К.Ф. Улянич</i>	ОСНОВИ РОЗВИТКУ КАПІТАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	226
<i>Н.В. Феденко</i>	ЗНАЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	228
<i>А.О. Харенко</i>	АНАЛІЗ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ ПАТ «УМАНЬФЕРММАШ».....	229
<i>О.Г. Шайко</i>	ВИБІР ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК СКЛАДОВА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ	231
<i>Н.О. Шевченко</i>	ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	233
<i>Б. В. Шкільний</i>	АВТОМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРИКЛАДНИХ РІШЕНЬ АДАПТОВАНИХ ПІД ІНДИВІДУАЛЬНІ УМОВИ ПІДПРИЄМСТВА В 1С: БУХГАЛТЕРІЯ 8.0.....	234

МЕНЕДЖМЕНТ

<i>Ю.Л. Зборовська</i>	РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	236
<i>Л.О. Кустріч</i>	УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	237
<i>І.М. Новак</i>	СТАН ВІТЧИЗНЯНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДТВОРЮВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	238
<i>Н.О. Петренко</i>	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	240
<i>С.В. Тимчук</i>	РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	242

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ НАУКИ

<i>А.П. Березовський, Е.В. Прокопенко</i>	ОСВІТЛЕНІСТЬ ЯК ФІЗИЧНИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА САМОПОЧУТТЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	244
<i>Л.М. Нецадим</i>	РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ НА ЧЕРКАЩИНІ.....	246
<i>О.П. Томнюк</i>	РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ НПП "ЧЕРЕМОСЬКИЙ".....	248
<i>В.В. Чорний</i>	РОЗВИТОК ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	249

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ І БАКТЕРІАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ ПІД НУТ

С.В. ПРОКОПЧУК, аспірант*

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

У сільському господарстві одним із найвпливовіших чинників які впливають на економічні показники виробництва продукції є рівень застосування добрив. Щоб оцінити їх ефективність недостатньо даних лише показника врожайності, потрібно економічно обґрунтувати технологію їх застосування.

Внаслідок високої вартості добрив і витрат, пов'язаних із їх застосуванням, система удобрення нуту потребує нових економічно обґрунтованих підходів оптимізації умов живлення та заощадження витрат. Основними показниками, що визначають рівень економічної ефективності вирощування нуту є система удобрення, сорт, культура землеробства, строки та способи сівби, норми висіву.

Застосування добрив і бактеріальних препаратів є магістральним напрямком інтенсифікації технології вирощування нуту. Проте висока їх вартість потребує детальної оцінки ефективності застосування. Прийнято вважати, що економічно доцільно вносити добрива доти, поки остання їх одиниця підвищує врожайність, хоча і не дає прибутку, але витрати на використання окупуються вартістю приросту врожаю.

В основу проведених розрахунків економічної ефективності покладено ціни на сільськогосподарську продукцію і мінеральні добрива, що склалися на біржовому ринку України в 2013 році. Враховували витрати пов'язані із застосуванням добрив, навантаженням та перевезенням, а також витрати на збирання та доведення до кондиційних стандартів одержаного додаткового врожаю в результаті застосування добрив.

Застосування мінеральних добрив і бактеріального препарату в системі удобрення нуту супроводжується не лише збільшенням урожайності та підвищенням якості продукції, а й зміною величини, структури витрат і відповідних показників, які характеризують економічну оцінку дії того чи іншого чинника.

У науковій літературі питання економічної ефективності застосування мінеральних добрив у поєднанні з препаратом азотфіксувальних бактерій розкрито недостатньо, тому подальші дослідження є актуальними.

Дослідження проводили впродовж 2011 – 2013 років в умовах тимчасового досліду на дослідному полі Уманського національного університету садівництва. Ґрунт дослідних ділянок – чорнозем опідзолений важкосуглинковий, з підвищеним умістом гумусу, низьким – азоту лужногідролітичних сполук, середнім – рухомих сполук фосфору і калію, реакція ґрунтового розчину – слабкокисла. Розміщення ділянок у досліді – послідовне, повторність триразова. Площа дослідної ділянки – 54 м²,

* Науковий керівник – д. с.-г. н., проф. Г.М. Господаренко

облікової – 30 м². Закладання польового досліду проводили відповідно до загальноприйнятих методик. Вивчали дію та взаємодію двох факторів: А – удобрення, В – інокуляція. Фосфорні, калійні добрива та дефекаат вносили під зяблеву оранку, азотні добрива – під передпосівну культивуацію та позакоренево – у фазі бобоутворення нуту. Добрива використовували у таких формах: аміачна селітра, карбамід, сульфат амонію, суперфосфат подвійний, калій хлористий, молібдат амонію. У якості вапнуючого матеріалу використовували дефекаат, норму внесення якого розраховували за гідролітичною кислотністю. За дві години до сівби насіння нуту обробляли суспензією Ризобофіту (препарат бульбочкових бактерій *Mesorhizobium ciceri*, виготовлений на основі штаму Н-12 із розрахунку 10⁶ бактерій на насініну).

Збирання та облік урожаю нуту проводили поділяночно прямим комбайнуванням. Урожайність соломи визначали методом пробного снопа. Дані врожайності та результати досліджень обробляли методом дисперсійного аналізу двофакторного польового досліду за допомогою програми «STATISTICA 6.0» та EXCEL.

Аналіз економічної ефективності показав, що при застосуванні бактеріального препарату спостерігалась загальна закономірність – підвищення рівня рентабельності порівняно з варіантами, де використовувались лише мінеральні добрива.

Зі збільшенням норми внесення азотних добрив підвищується матеріально грошові витрати на застосування добрив до 3052 – 3356 грн/га без інокуляції та до 3120 до 3425 грн/га з проведенням інокуляції. Найбільшу вартість приросту врожайності нуту з одного гектара відмічено у варіанті досліду з проведенням вапнування ґрунту, внесенням молібдату амонію, стартової дози азотних добрив (30 кг/га д.р.) під передпосівну культивуацію, 30 кг/га д.р. у підживлення та проведення інокуляції на фосфорно-калійному фоні – 10640 грн/га. Слід відмітити, що збільшення витрат на проведення досліджуваних агрозаходів сприяло підвищенню додаткового умовно чистого прибутку.

У поєднанні Ризобофіту з досліджуваними дозами мінеральних добрив спостерігалась обернена залежність: зі зростанням дози мінеральних азотних добрив рівень рентабельності знижувався.

При застосуванні досліджуваних доз мінеральних добрив у поєднанні з інокуляцією насіння вартість приросту врожаю і умовно чистий прибуток зростав зі збільшенням дози азотних добрив. Поєднання досліджуваних доз мінеральних добрив сумісно з Ризобофітом забезпечило одержання вищого приросту врожаю, що в свою чергу знизило витрати на вирощування однієї тонни нуту та сприяло підвищенню вартості вирощеної продукції. Це забезпечило одержання в аналогічних варіантах вищих показників умовно чистого прибутку та рівня рентабельності.

Найвищі показники економічної ефективності формувалися у варіантах досліду, де поєднувалось внесення стартових доз азотних добрив на фосфорно-калійному фоні, молібдату амонію та вапнуванням ґрунту, як у поєднанні з

інокуляцією, так і без її проведення. Поєднання внесення мінеральних добрив і інокуляції насіння сприяло одержанню вищих показників рентабельності, порівняно з варіантами де застосовували лише мінеральні добрив.

EFFECT OF SPECIES, NORMS AND TIMING OF NITROGEN FERTILIZERS ON STRUCTURAL ELEMENTS OF WINTER RYE HARVEST

M.M. PTASHNYK, Postgraduate student

H.M. HOSPODARENKO, Doctor of Agricultural Sciences, Professor
Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine

Nitrogen is one of the main elements of plant nutrition, lack of which in most soils requires constant applying to obtain high yields of crops and improving product quality. Under conditions of sufficient moistening nitrogen fertilizers give 50-60% total growth of yield.

One of the most important conditions for the growth and development of winter rye is plant supply with sufficient quantity of all elements of nutrition in optimal ratios. The value of this factor increases also because it can be quite actively controlled. The problem of ensuring winter rye plants with essential nutrients at first glance may be theoretically reasonable, technologically simple, popular and easy to carry. However, such a serious question requires deep knowledge regarding the needs of plants in nutrients, their physiological role and meaning at certain stages of development. This problem is complicated by the necessity of identifying dynamics of contents of elements of nutrition in soil and related peculiarities of their supply into a plant, impact of environmental factors and interaction of elements of nutrition on the degree of their assimilation.

Improving conditions of mineral nutrition contributed to growing factor of productive tillering. But the major indicators were in case of separate applying of nitrogen fertilizers which on average over three years of research were 1,39-1,52, while in case of applying N_{30-90} in early spring it was 1,31-1,46. Applying $P_{60}K_{60}$ contributed to increase the coefficient of productive tillering from 1,22 in variant without fertilizers to 1,27.

On average over three years of research weight of grains of one spike of winter rye in the control variant was 0.53 g and increased to 0,66-0,67 g or at 25-26% by introducing N_{30-60} in early spring, though it was the greatest in case of separate applying of nitrogen fertilizers – 0,71-0,76 or more at 34-43%. It should be noted that a single fertilization of winter rye with norm N_{90} did not contribute to increase the mass of the grain, but carrying 30-60 kg/ha of nitrogen fertilizers was less than in variants where nitrogen fertilizers were applied in early spring.

1000 grain weight of winter rye varied depending on the norms and timing of nitrogen fertilizers and weather conditions. Thus, on average, over three years this

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ
АГРАРНОЇ НАУКИ”**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 19-20 листопада 2014 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2014. – 252 с.

*Технічний редактор, художнє оформлення
і комп'ютерна верстка І.В. Прокопчук*

Друкарська підготовка і друк – СПД І.М. Трубак

Підписано до друку 01. 09. 2014. Формат 60 x 84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Фіз. друк. арк. 13,7. Ум. друк. арк. 15,7. Наклад 150.

Закрите акціонерне товариство «Нічлава»
03680, м. Київ-680, вул. Героїв Оборони, 10

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 556 від 08. 08. 2001 р.

Віддруковано ПАТ “ВІПОЛ”. 03151, Київ, вул. Волинська, 60
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія
ДК № 4404 від 31.08.2012 р
Зам. 13-405.